

SXEDIO.GM5

13.12.1954: ΟΙ ΑΜΕΡΙΚΑΝΟΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΠΙΘΥΜΟΥΝ ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΗ ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΣΤΗΝ ΕΝΝΑΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

Η βρετανική αντιπροσωπεία στα Ηνωμένα Έθνη είχε εργασθεί πολύ τόσο στο παρασκήνιο όσο και στο προσκήνιο για να αποτρέψει την πρώτη συζήτηση του Κυπριακού στην εννάτη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ, ύστερα από προσφυγή που κατέθεσε η Ελλάδα.

Κύρια προσπάθεια της Αγγλίας ήταν να αποδείξει ότι δεν υπήρχε κυπριακό θέμα, και παρά και την πρώτη της ήττα που συνίστατο στην εγγραφή της προσφυγής της Ελλάδας για την Κύπρο στην ημερήσια διάταξη της εννάτης Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, επέμενε στη θέση αυτή.

Την ίδια θέση καθόρισε και ο νέος αρχηγός της βρετανικής αντιπροσωπείας στον ΟΗΕ υφυπουργός Εξωτερικών Νάττιγκ που αντικατέστησε τον Σέλγουϊν Λοϊντ στην ηγεσία της αγγλικής αποστολής.

Μιλώντας στις **15** Νοεμβρίου σε γεύμα που παρέθεσε προς τιμήν του η Ένωση Ξένων Ανταποκριτών ο Νάττιγκ, έσπευσε να ξεκαθαρίσει τη θέση του λέγοντας ότι κατά την άποψη της Αγγλίας τα Ηνωμένα Έθνη δεν έχουν το δικαίωμα να συζητήσουν ή να πάρουν θέση στα εσωτερικά ζητήματα ενός κράτους, όπως θεωρούσε για τη χώρα του το κυπριακό.

Πρόσθεσε:

"Δεν είμαστε διατεθειμένοι να συζητήσουμε το θέμα με οποιανδήποτε ξένη δύναμη, οσονδήποτε φιλική. Αυτή είναι η θέση μας, η οποία θα διατηρηθεί".

Ομως ενώ η Αγγλία ήταν αποφασισμένη να μη συζητήσει το Κυπριακό, δραστηριοποιήθηκε πολύ στο παρασκήνιο και κατόρθωσε να μετατρέψει και την αμερικανική πολιτική από "αυστηρώς ουδέτερη" όπως δήλωσε στην Ελλάδα ότι ήταν υπέρ της και με την ενέργεια της αυτή να παρασύρει και άλλες αντιπροσωπείες στο πλευρό της.

Στις **16** Οκτωβρίου, ένα μήνα μετά την απόφαση της Γενικής Επιτροπής για εγγραφή του Κυπριακού στην ημερήσια διάταξη της Γενικής Συνέλευσης, η αμερικανική πολιτική άρχισε να ξεκαθαρίζει και ο αμερικανός πρεσβευτής στην Αθήνα Κάνον επισκέφθηκε τον Παναγιώτη Κανελλόπουλο που προήδρευε της Κυβέρνησης κατά την απουσία του Στρατάρχη Παπάγου στο Παρίσι και τον προειδοποίησε ότι η αμερικανική Κυβέρνηση θα τηρούσε αρνητική στάση όπως αναφέρει στο βιβλίο του "Ελληνική Εξωτερική Πολιτική, Αθήνα **1955**" ο Αλέξης Κύρου, Γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εξωτερικών της Ελλάδας και πρώην αντιπρόσωπος της Ελλάδας τα Ηνωμένα Έθνη, κυπριακής καταγωγής.

Παρόμοιες προειδοποιήσεις έγιναν στην ελληνική Κυβέρνηση και αργότερα και την παραμονή της έναρξης της συζήτησης στον ΟΗΕ ο αντιπρόσωπος των Ηνωμένων Πολιτειών Κάμποτ Λοτζ, ειδοποίησε τον Αλέξη Κύρου, όπως αναφέρει ο ίδιος, ότι η χώρα του ήθελε συζήτηση του Κυπριακού αλλά όχι ουσιαστική.

Ο Αλέξης Κύρου έδωσε τον Κάμποτ Λοτζ προσχέδιο ψηφίσματος, το οποίο βρήκε πολύ "βαρύ" και ο Κύρου αναγκάστηκε να το τροποποιήσει.

Παρά τη νέα υποχώρηση της Ελλάδας η Αμερική είχε ήδη δεσμευθεί στην Αγγλία να την υποστηρίξει στον ΟΗΕ και έπρεπε η απόφαση να γίνει και γνωστή δημόσια, μια και όλα γίνονταν στα παρασκήνια. Γι' αυτό προτιμήθηκε η μεγαλύτερη εφημερίδα των ΗΠΑ η "Τάϊμς" της Νέας Υόρκης για να δημοσιεύει την πληροφορία,

Η εφημερίδα ανέφερε ότι η αμερικανική Κυβέρνηση αντιτίθετο στη συζήτηση του Κυπριακού και ότι θα κατεψήφιζε οποιοδήποτε σχέδιο απόφασης και ότι είχε ήδη ειδοποιηθεί η Ελληνική Κυβέρνηση.

Η δημοσίευση της πληροφορίας για αλλαγή στάση της αμερικανικής Κυβέρνησης έγινε στις **12** Δεκεμβρίου, δυο μόλις μέρες πριν από την έναρξη της συζήτησης της ελληνικής προσφυγής και έπεσε σαν βόμβα.

Στην Αθήνα ο υπουργός Εξωτερικών Στέφανος

Στεφανόπουλος, αναχωρώντας την επομένη για τη Νέα Υόρκη επιβεβαίωσε την πληροφορία για την αλλαγή της αμερικανικής στάσης και πρόσθεσε:

"Απαξ έτι επαναλαμβάνω ότι η πολιτική της ελληνικής Κυβερνήσεως επί του Κυπριακού ζητήματος παραμένει σταθερά και αμετάβλητος και ουδεμία παρέκκλησις είναι νοητή, ιδίως όταν κυβερνά ο στρατάρχης Παπάγος, όστις είχε το βάρος και την δύναμιν να θέση το ζήτημα ενώπιον της διεθνούς κοινής γνώμης. Την πολιτική ταύτην εφαρμόζει απερεκκλίτως, ο διευθυντής του Υπουργείου των Εξωτερικών κ. Κύρου, όστις ακολουθεί πιστώσ τας οδηγίας και εντολάς της Κυβερνήσεως ευρισκόμενος εις συνεχή επαφή μετ' αυτής. Η πολιτική αύτη θα συνεχισθή μέχρι τελικού θριάμβου της αρχής της αυτοδιαθέσεως και της ελευθερίας".

Όμως αυτό δεν ήταν το τελευταίο χαρτί των αμερικανών. Στη Νέα Υόρκη ο αντιπρόσωπος των ΗΠΑ Κάμποτ Λοτζ, φίλος του Αλέξη Κύρου, όπως αναφέρει ο ίδιος στις αναμνήσεις του, έσπευσε την ίδια ημέρα να ξεκαθαρίσει τη θέση του ότι δεν ήταν η αμερικανική Κυβέρνηση που έδωε την πληροφορία στην εφημερίδα, αλλά και να απειλήσει ότι δεν θα γινόταν ουσιαστική συζήτηση του Κυπριακού.

Εγγραψε ο Κύρου στις αναμνήσεις του:

"Εις αρνητικήν απάντησιν του γράφοντος και εις ερώτησιν του ως προς το περιεχόμενον του μηνύματος (του Φόστερ Ντάλλες προς τον Παπάγον) ο κ. Λοτζ ανεκοίνωσε ότι δεν το είχεν αναγνώσει ο ίδιος αλλ' εγνώριζεν ότι μεταξύ άλλων, μετέδιδε την απόφασιν της Ουάσιγκτων όπως προληφθή ουσιαστική επί του Κυπριακού συζήτησις, αυτή αλλωστε, ήτο και η αιτία της σημερινής του επισκέψεως εις τα Ηνωμένα Έθνη, δηλαδή η επιθυμία του όπως προειδοποιήση τον γράφοντα ότι την πρωίαν της επομένης 14ης Δεκεμβρίου, θα υποβάλλετο τοιαύτη πρότασις μέσω φιλικής αντιπροσωπείας.

Εις κατηγορηματικήν δήλωσιν του Έλληνος αντιπροσώπου, ότι θα καταπολεμήσει την πρότασιν

αυτήν, δι' όλων του των δυνάμεων εις την βεβαιότητα ότι θα εύρισκεν αρκετούς υποστηρικτάς, ο αμερικανός συνάδελφος του καταφανώς εταράχθη. Τέλος δε εν είδει φιλικού δήθεν, συμβιβασμού, επρότεινεν όπως γίνει εξαίρεσις διά τον γράφοντα και του επιτραπή να εκθέση τας ελληνικάς επί του κυπριακού απόψεις, εις τούτο έλαβε την απάντησιν ότι ο αντιπρόσωπος της Ελλάδος δεν εζήτει ελεημοσύνην, αλλά θα απήτει ίνα αφεθή να ομιλήση πας όστις θα εξεδήλου την προς τούτο επιθυμίαν".